

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **V. I.**, zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2019, č. j. OAM-361/ZA-ZA11-LE24-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2020, č. j. 16 Az 68/2019 - 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a obsah kasační stížnosti

[1] Žalovaný v záhlaví popsaným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce napadl uvedené rozhodnutí žalobou, ve které namítl, že politická a bezpečnostní situace na Ukrajině je natolik závažná, že mu neumožňuje vrátit se na Krym, odkud jeho rodina pochází.

[2] Městský soud neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji. Nezpochybnil sice, že ve východní části Ukrajiny dlouhodobě probíhá ozbrojený konflikt, zároveň se však ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobci nic nebrání využít vnitřního přesídlení, ačkoliv s sebou přináší určité obtíže jako možné zhoršení ekonomické a sociální situace rodiny. Relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není skutečnost, že žalobce již pobývá na území České republiky delší dobu. Svůj další pobyt si měl žalobce řešit cestou zákona 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Rovněž obavy žalobce z výkonu vojenské služby nejsou podle městského soudu

důvodné. Žalobce si v zemi původu nepřevzal povolávací rozkaz, a nehrozí mu tedy trest odnětí svobody za nenastoupení vojenské služby.

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.). Navrhl zrušení rozsudku městského soudu, případně též rozhodnutí žalovaného.

[4] Stěžovatel namítá, že v řízení došlo k porušení § 14 a § 14a zákona o azylu, neboť jím tvrzené důvody žádosti lze podřadit pod kategorii humanitárního azylu, potažmo doplňkové ochrany. Žalovaný měl posoudit, zda stěžovateli hrozí v případě návratu do země původu nebezpečí vážné újmy, která spočívá v bezvýchodnosti stěžovatelovy životní situace na Ukrajině a ve všech negativních důsledcích dopadajících nejen na něho samotného, ale i na členy jeho rodiny. S ohledem na podklady založené ve správním spisu stran bezpečnosti a ekonomické situace na Ukrajině dle stěžovatele nelze vyloučit, že mu po návratu do vlasti vážná újma hrozí. Pokud má stěžovatel jediné funkční zázemí právě na Krymu, tak již pouhé slovní spojení „vycestování do domovského státu“ postrádá opodstatnění, neboť toto území bylo zabráno jiným státem, a to včetně nemovitosti patřící rodině stěžovatele. Pokud by se chtěl stěžovatel uchýlit do jiné části Ukrajiny, ocitl by se v roli bezdomovce, protože v jiných částech tohoto státu nemá zázemí, a nemá se tak kam vrátit. Stěžovatel takřka polovinu svého života pobývá v České republice, kde má veškeré své zázemí, a bylo by proto nehumánní trvat na jeho vycestování na Ukrajinu.

[5] Dále stěžovatel poukázal na své pacifistické postoje a namítl nedostatečné posouzení možnosti udělení mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, a zpochybnil, že by se na straně ukrajinské armády zapojovali do konfliktu toliko dobrovolně souhlasící vojáci. Stěžovatel odmítá vojenskou účast v jakékoliv fázi konfliktu. Je přesvědčen, že vzhledem k existenci ozbrojeného konfliktu mu hrozí azylově relevantní újma, a to ať již z pozice pouhého civilisty, tak i z pozice brance.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že nepovažuje kasační stížnost za důvodnou. Odkázal na závěry soudu, se kterými se plně ztotožňuje a přílohou ke svému vyjádření soudu zaslal Informaci OAMP ze dne 20. 4. 2020 k vnitřně vysídleným osobám na Ukrajině. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl, případně zamítl pro její nedůvodnost.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je také její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti a výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, na jehož odůvodnění pro stručnost odkazuje.

[8] S ohledem na obsah spisu a z něj vyplývající skutková zjištění soud konstatuje, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Posuzovaná věc se netýká otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které jsou řešeny rozdílně, stejně tak nebyl shledán důvod k judikатурnímu odklonu. Kasační soud rovněž neshledal žádné zásadní pochybení městského soudu.

[9] Napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Městský soud se dostatečně zabýval žalobními námitkami a přesvědčivě vysvětlil, z jakých důvodů stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu dle § 14 zákona o azylu či ve formě doplňkové ochrany dle § 14a tohoto zákona.

[10] Městský soud správně vycházel z toho, že na Ukrajině je vnitřní přesídlení možné. Dle ustálené judikatury přitom platí, že je-li vnitřní přesídlení možné, má přednost před uplatněním institutu mezinárodní ochrany (srov. usnesení NSS ze dne 2. 7. 2019, č. j. 5 Azs 27/2019 – 40 a v něm citovaná rozhodnutí). Z novějších rozhodnutí Nejvyššího správního soudu podporují závěr o možnosti vnitřního přesídlení na Ukrajině např. usnesení ze dne 5. 1. 2017, č. j. 10 Azs 222/2016 – 48, ze dne 24. 5. 2017, č. j. 2 Azs 59/2017 – 27, ze dne 14. 6. 2017, č. j. 9 Azs 75/2017 – 41, ze dne 10. 7. 2018, č. j. 6 Azs 50/2018 – 31, či ze dne 15. 11. 2018, č. j. 1 Azs 188/2018 – 29. V posledně zmíněném usnesení pocházel žadatel o mezinárodní ochranu také z Krymu a byl etnickým Rusem.

[11] Jde-li tedy o poukaz stěžovatele na prokázání ozbrojeného konfliktu na Ukrajině v souvislosti s jeho bydlištěm (zázemím) na Krymu, je nutno ho odkázat na možnost vnitřního přesídlení. Vyhoštění, resp. vycestování do země původu, není spjato s příkazem vycestovat do konkrétního místa, ale toliko do země původu. Je-li pak možnost vnitřního přesídlení v zemi původu možná, přičemž stěžovatel závěry městského soudu o této možnosti relevantně nezpochybnil, nelze hovořit o hrozbě azylově relevantní újmy. Městský soud správně uvedl, že stěžovatel je dospělý, zdravý a může se přestěhovat do jiné části Ukrajiny společně s matkou, která společně s ním žádala o udělení mezinárodní ochrany.

[12] Důvody, pro které stěžovatel shledává nehumánním jeho návrat do země původu, mají spočívat zejména ve zhoršení jeho ekonomické a sociální situace. Institut mezinárodní ochrany však není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele (srov. usnesení NSS ze dne 16. 5. 2018, č. j. 5 Azs 37/2018 – 33). Právo na mezinárodní ochranu založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ mezinárodní ochranu neudělit (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 – 60). Tyto okolnosti neshledal u stěžovatele ani žalovaný, ani městský soud. Stěžovatel navíc se závěry městského soudu k žalobním bodům totožným s kasačními námitkami v kasační stížnosti výslovně nepolemizuje. Nejvyšší správní soud pak těmito závěry městského soudu následujícím jeho ustálenou judikaturu nemá co vytknout.

[13] Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nejsou ani stěžovatelovy obavy z nástupu do armády, resp. z výkonu vojenské služby. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již opakovaně vyslovil, že odmítání výkonu vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za akt pronásledování nebo hrozbu vážné újmy (tedy za důvod pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany), zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným přesvědčením, ať už politickým, náboženským či morálním (viz např. rozsudky ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 4/2004 - 49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44). Stěžovatel dle podkladů obsažených ve správním spisu nečinil v rámci tvrzeného pacifistického přesvědčení nic, co by bylo možno zahrnout pod uplatňování politických svobod dle § 12 písm. a) zákona o azylu, resp. zastávání politického názoru ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Ze shromážděných podkladů je navíc zřejmé, že pokud stěžovateli jeho přesvědčení brání ve výkonu vojenské služby, má na Ukrajině zákonnou možnost vykonat náhradní vojenskou službu. Městský soud uvedenou otázku posoudil zcela v souladu se zmíněnými judikaturními závěry.

[14] Otázkou vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (za vážnou újmu se podle tohoto ustanovení považuje „*vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu*“), se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku čj. 5 Azs 28/2008 - 68, který citoval také stěžovatel. Z podkladů obsažených ve správním řízení lze jednoznačně dovodit, že situaci východní části Ukrajiny nelze považovat za svévolné násilí, v jehož důsledku by byl každý civilista na Ukrajině ohrožen na životě.

[15] Nejvyšší správní soud tedy neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, proto ji odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu